

Daglicht

Van Marion Pauw verscheen eveneens bij uitgeverij Anthos

*Drift*  
*Zondaarskind*  
*Jetset*

Marion Pauw

# Daglicht

Anthos | Amsterdam

Voor Gerco en Leonie,  
de liefste familie die je je maar kunt wensen

Eerste druk 2008  
Vijfentwintigste druk 2012

ISBN 978 90 414 2099 2  
© 2008 Marion Pauw  
Omslagontwerp Roald Triebels, Amsterdam  
Omslagillustratie Deepol/Hollandse Hoogte

Verspreiding voor België:  
Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

## I

De bovenlip van Peter van Benschop werd niet meer aan het zicht onttrokken door een enorme snor. Toch herkende ik hem al van een afstand aan de zelfingenomen grijns op zijn gezicht. Hij zat aan een tafeltje voor het raam en rookte een sigaar.

‘Mevrouw Kastelein, aangenaam kennis met u te maken.’ Hij was opgestaan en sprak dermate luid dat ik me afvroeg of hij problemen had met zijn gehoor. Zijn handdruk was, zoals te verwachten viel, dwingend.

Hij ging weer zitten. ‘Hebt u er bezwaar tegen als ik rook?’

Ik keek naar de enorme cubaan die hij tussen duim en wijsvinger hield. ‘Sigaren? Eerlijk gezegd wel.’

Hij deed er eindeloos lang over om het ding uit te drukken in het asbakje van maagdelijk wit porselein. Vervolgens zat hij me spottend aan te kijken.

Het was Lodes idee geweest dat ik met Peter van Benschop zou lunchen ‘om elkaar beter te leren kennen’. ‘In ons vak draait alles om persoonlijke contacten,’ had hij er dreigend aan toegevoegd.

‘O god,’ had ik gezegd. Ik geef toe dat het geen sterk tegenargument was. Waarschijnlijk hoopte ik nog steeds dat Lode de zaak aan iemand anders zou toewijzen.

Maar Lode had het een briljante zet gevonden om een vrouwelijke advocaat toe te wijzen aan Van Benschop. En Martha Peters, zijn vennote, had het ‘toevallig’ te druk, terwijl zij normaal gesproken alle zaken voor de familie Van Benschop afhandelde en daar erg gewichtig over deed.

Nu was Peter van Benschop een stuk minder deftig dan de overige Van Benschops. De enige nazaat die niet in het bloeiende scheepsbouwbedrijf van de familie werkte, had voor een meer omstreden carrièrepad gekozen: dat van de hardcore porno-industrie.

‘Peter van Benschop wil graag weten wat voor vlees hij in de kuip heeft. Al is dat een wat ongelukkige uitdrukking in dezen.’ Lode wachtte op de obligate glimlach van mijn kant en vervolgde: ‘Dicke’s, halfeen *sharp*.’

Ik ben een professional. Althans, ik neem me iedere dag voor om er een te zijn. Dus ook als ik veertigplussers moet vertegenwoordigen die hele nare dingen doen met naïeve jonge vrouwen om er financieel beter van te worden. Ik hing mijn handtas aan mijn stoel, vouwde mijn handen samen en zei vriendelijk: ‘Meneer Van Benschop, wat kan ik voor u doen?’

Een ober kwam bij onze tafel staan en vroeg wat we wilden drinken. Ik bestelde een jus d’orange. Van Benschop nam een dubbele espresso.

‘Ik neem aan dat je het dossier hebt gezien?’

‘Ik heb de brief van de advocaat van de wederpartij gelezen, ja.’

‘En de dvd’s?’ Weer die grijns.

‘Ook die heb ik ontvangen.’

‘Wat vond je ervan?’

‘Laten we het erop houden dat het niet mijn favoriete genre is. Maar juridisch gezien is dit een interessante zaak.’

‘Jij vindt mij een vieze man, hè? Een vieze ouwe man die het fijn vindt om vrouwen pijn te doen.’

‘Is dat hoe u uzelf zou omschrijven?’

‘Nee, maar dat is wel hoe jij me ziet.’

Ik dacht even na. Hij had een punt. Maar ik glimlachte en zei: ‘Zo oud bent u toch nog niet?’

‘Je mag het wel toegeven. Sterker nog, het zou me verbazen als het niet zo was. Je walgt van me. Je vindt mij het laagste van het laagste. En toch krijg ik stapels fanmail van vrouwen. Hoogopgeleide, slimme vrouwen zoals jij.’

De ober zette onze drankjes neer. ‘Hebt u al een keuze kunnen maken uit het menu?’

‘Ik eet nooit overdag,’ zei Peter.

‘Voor mij de tomatensoep, graag,’ zei ik.

‘Maar voor deze ene keer doe ik met je mee. De clubsandwich. En een portie friet. Met ketchup in plaats van mayonaise.’

De ober knikte vriendelijk en maakte zich uit de voeten.

Ik nam een slok van mijn jus d’orange. ‘Er zijn een hoop labiele mensen op deze wereld. Ook vrouwen. Dat u stapels fanmail ontvangt, bevestigt dat alleen maar.’

Hij lachte. ‘Moet je labiel zijn om van seks te houden, Iris?’

‘Dit gaat wel iets verder dan huis-, tuin- en keukenseks.’

‘Is het weleens bij je opgekomen dat sommige vrouwen dat fijn vinden?’

‘Sommige *labiele* vrouwen, misschien,’ zei ik.

‘Die vrouwen hebben toch ook hun pleziertjes nodig?’

Ik kon er niets aan doen, ik moest lachen. ‘Wilt u beweren dat u een soort weldoener bent voor de in psychische nood verkerende medemens?’

‘Misschien wel.’

‘Interessant.’

‘Maar hoe zit het met jou? Ben je weleens vastgebonden in bed?’

Ik voelde mijn gezicht verstrakken. ‘Nu wordt u te persoonlijk.’

‘Ik moet toch weten wie de mens is die mij verdedigt?’

‘Ik denk dat u in uw situatie meer hebt aan een bekwame advocate dan aan welk type mens dan ook.’

‘Het lijkt me nogal logisch dat ik je moet leren kennen. Ik moet toch jouw standpunt kennen over porno? Ik moet toch weten of je geschikt bent om mijn belangen te behartigen?’

Ik haalde diep adem en probeerde neutraal te kijken. ‘Laten we het eerst maar eens over uw zaak hebben dan. Bent u zich ervan bewust dat het vervaardigen van pornografisch materiaal met minderjarigen in de hoofdrol strafbaar is? We hebben er zelfs een naam voor: kinderporno.’

‘Op haar identiteitsbewijs stond dat ze achttien was. En ze had de kut van een meerderjarige. Onmiskienbaar.’

Ik wenste dat Van Benschop iets minder luid zou praten. ‘Wilt u zeggen dat ze haar paspoort had vervalst? Hebt u er een kopie van gemaakt?’

‘Ja.’

‘Kan ik die zo snel mogelijk krijgen?’

‘Tsss. Dat wordt lastig. Mijn compagnon heeft hem.’

‘Zou uw compagnon hem dan kunnen verstrekken? Als we kunnen aantonen dat het meisje...’

‘Niets “meisje”. Jonge vrouw. Ik sta erop dat je haar jonge vrouw noemt.’

‘Wat u wilt.’ Ik glimlachte naar ik hoopte gedeceideerd. ‘Als we kunnen aantonen dat de *jonge vrouw* u misleid heeft met een vervalst identiteitsbewijs, vermindert de kans aanzienlijk dat u wordt veroordeeld wegens het vervaardigen van kinderporno. Bovendien toont het de vrijwilligheid van de *jonge vrouw* aan.’

‘Mijn compagnon is verdwenen. Met de contracten en een deel van mijn investering.’ Van Benschop slurpte van zijn espresso en lachte. ‘Maar maak je geen zorgen, er is meer dan genoeg over voor de factuur die je me gaat sturen. En wellicht nog voor een leuk reisje. Ben je ooit op de Bahama’s geweest?’

Ik schraapte mijn keel. ‘Over de zaak: dat u niet in het bezit bent van die kopie, maakt het wat lastiger. Ik neem aan dat het,’ ik wilde bijna zeggen ‘slachtoffer’ maar hield me in, ‘het meis... pardon, de *jonge vrouw* een *quit claim* heeft getekend waarin de aard van haar...’ ook hier moest ik naar het juiste woord zoeken, ‘... werkzaamheden omschreven stond?’

Mijn telefoon begon in mijn broekzak te trillen. Ik keek onder tafel naar het telefoonnummer in het display. Daar stond het nummer dat ik het meest vreesde van alle telefoonnummers in de wereld. De crèche.

‘Je zou er eens naartoe moeten, naar de Bahama’s. De zee is er prachtig.’

‘Sorry. Ik moet een telefoontje aannemen.’ Ik stond op en liep naar buiten. ‘Ja?’

‘Met Maaïke.’ De hysterie sloeg van haar stem. Ik wist exact hoe ze zich voelde, al was dit niet het moment voor inlevingsvermogen.



Niet nu. Zoek het uit. Los het op. Laat me gewoon even mijn werk doen. Alsjeblieft.

‘Aron is helemaal door het lint gegaan. Hij zat te kleuren en een van de jongere kindjes pakte zijn stiftjes af. Hij heeft haar keihard gebeten, dóórgebeten, tot bloedens toe. Hij zit nu met zijn hoofd op de grond te bonken en wil niet ophouden. Petra zegt dat je hem nú moet komen halen.’

Het was duidelijk dat het geen zin had om te onderhandelen. Laat staan om te zeggen: ‘Ik betaal een substantieel deel van mijn netto-inkomen om mijn kind drie dagen per week bij jullie onder te brengen. Kunnen jullie het dan niet éven volhouden?’

‘Nu, Iris,’ herhaalde ze. Alsof ik dat niet al wist. ‘Niet over een halfuur. Nú.’

‘Ik ga mijn best doen.’

Ik belde eerst de verwekker, al schatte ik in dat dat weinig zin had. Van gemeenschappelijke kennissen wist ik dat hij regelmatig met tranen in zijn ogen vertelde hoe weinig hij zijn zoon zag. Maar zoals altijd kreeg ik zijn voicemail. Vervolgens belde ik mijn moeder. Die zat bij de pedicure. Ze beloofde me dat zodra haar teenagels droog waren, ze Aron bij me op zou halen.

‘Kun je echt niet eerder komen? Je krijgt van mij een nieuwe pedicurebehandeling. Inclusief champagne en een voetmassage. Alsjeblieft?’

‘Sorry, schat. Dat gaat nou eenmaal niet.’

Ik zou willen dat ik dat kon zeggen. Wat zou dat heerlijk zijn. ‘Mam, ik zit met een cliënt. Heb je enig idee wat een figuur ik sla als ik nu wegloop?’

‘Je kunt anders niet verwachten dat ik alles uit mijn handen laat vallen. Ik wil je best helpen en dat doe ik ook zeer regelmatig, mocht je dat vergeten zijn. Maar Aron is en blijft wél jouw verantwoordelijkheid. Een zware verantwoordelijkheid, dat is zeker, maar jij bent nou eenmaal zijn moeder.’

‘Dat hoeft je me niet te vertellen,’ snauwde ik. Door het raam zat Peter van Benschop me geamuseerd te observeren. Hij hief zijn beide handen alsof hij wilde zeggen: Waar blijf je nou? Ik draaide me om, zodat ik met mijn rug naar hem toe stond. Tegelijkertijd hoor-

de ik mijn moeder ‘Nou zeg!’ in mijn oor briesen.

‘Sorry.’ Ik haatte het als ik sorry tegen haar moest zeggen. Helaas kwam het regelmatig voor. ‘Kom je Aron dan zo bij mij thuis ophalen? Zo snel mogelijk? Alsjeblieft?’

‘Ik zal mijn best doen,’ zei ze minzaam.

In plaats van heel hard te gillen en een baksteen door de ruit van Dickie’s te gooien die Van Benschop vol in zijn vervelende tronie zou raken, haalde ik diep adem. Ik rechtte mijn rug en liep Dickie’s binnen, terug naar de tafel waar het eten inmiddels stond te wachten.

‘Ik ben alvast maar begonnen,’ zei Van Benschop. ‘Het duurde zo lang.’ Er kleefde een stukje avocado aan zijn bovenlip.

‘Mijn excuses. En ook mijn excuses voor het feit dat ik onze afspraak nu af moet breken. Ik moet meteen weg. Een noodgeval.’ Ik was me ervan bewust hoe ongehoord het was een cliënt tijdens een lunch te laten zitten. Lode zou zeer ontstemd zijn.

‘Je kind zeker.’

‘Ik bel u vanmiddag nog voor een nieuwe afspraak. Nogmaals, het spijt me zeer.’

‘Alleenstaande moeder. Dat zie je aan alles. Ik ben een expert in het lezen van vrouwen. Zo zie ik ook aan jou dat je een voorkeur hebt voor zwart ondergoed. En waarschijnlijk probeer je iedere avond voor het slapengaan te lezen, maar val je boven je boek in slaap.’

Ik onderdrukte een geïrriteerde zucht. ‘Ik zal de rekening betalen en dan ga ik weg.’

Hij greep me bij mijn pols. ‘Bij mij heeft een vrouw nog nooit de rekening betaald. Dus nu ook niet.’

‘Kantoorpolicy.’ Ik rukte mijn arm los en haalde mijn creditcard tevoorschijn. ‘Ik bel u vanmiddag. Nog duizendmaal excuses.’

Er is weinig verschil tussen het vervoeren van een gedetineerde en het vervoeren van een varken. Beiden dienen heelhuids de plaats van bestemming te bereiken. Daar is meteen ook alles mee gezegd.

Mijn handen waren geboeid. Ik voelde me onwennig en onhandig. Het vereiste concentratie om mijn evenwicht niet te verliezen bij het instappen van het busje. Mijn begeleider, een man met een vierkant hoofd, gaf me een zetje. Niet per se hardhandig, maar met de ruwheid van een onverschillige.

‘Opschieten.’ Het enige woord dat rechtstreeks tot mij gericht werd. Ik wankelde, hervond mijn evenwicht en ging zitten op het kunstlederen bankje.

Demonstratief gerinkel van een sleutelbos. Het geluid van metaal dat op metaal valt. De kooi zat dicht, ze vervoerden me in een kooi.

Ik had acht jaar opgesloten gezeten. Ik was gehecht geraakt aan het eentonige ritme van de dagen. Maar aan de tralies wende ik nooit.

De ramen van het busje waren geblindeerd. Ik zou de buitenwereld voor het eerst weer zien, maar dan wel door een donkergrijs waas. Toch verheugde ik me op dit ritje. Om auto’s te zien rijden, en bomen te zien, en tieners die tegen de wind in fietsten. Ik hoopte op een trein die evenwijdig aan de snelweg een wedstrijd zou doen om het hardst. Ik hoopte op jongens op viaducten die naar voorbijrazende auto’s schreeuwden. Dingen die je niet op televisie ziet, omdat ze te normaal zijn, maar die mij ziek maakten van verlangen naar de buitenwereld.

Het busje zette zich in beweging. Ik werd overgebracht van de penitentiaire inrichting in Amersfoort naar de Hopperkliniek in Haarlem.

Ik had van tevoren niet geweten of mijn overplaatsing naar de tbs-kliniek iets was om me op te verheugen. Om te beginnen had ik veel te veel tijd gehad om erover na te denken. Zoals ik voor alles veel te veel tijd had. Er waren dagen dat ik optimistisch gestemd was. Een minder streng regime. Een cel voor mezelf. Een gevarieerder dagprogramma. Een stap dichterbij mijn vrijheid.

Er waren ook dagen dat ik zo boos en gefrustreerd was dat ik nergens meer de voordelen van kon zien. Dan wilde ik naar huis. Naar mijn vissen. Ik maakte me ernstige zorgen over mijn vissen. 's Nachts zag ik ze drijven. Een rottende berg van *zebrasomae*, *holocanthi* en *amphiprion*. Dan schreeuwde ik net zo lang tot het hele cellencomplex wakker was.

'Het is die viezerik weer.'

'Vuile klootzak, hou je bek!'

'Ik pak jou morgen wel, hoerenjong.'

Maar in de praktijk had nog nooit iemand me met één vinger aangeraakt. We waren hier niet in Amerika. De gevangenen brachten het grootste deel van hun dag door met slap ouwehoeren. Af en toe werd er ruzie gemaakt over futiliteiten als een verdwenen pakje sigaretten. Maar wij deden niet aan anale verkrachtingen en sloegen elkaar ook geen tanden uit de mond om het pijpen te vergemakkelijken.

Ik werd gemeden en uitgelachen. Mijn kleding werd eens gestolen terwijl ik aan het douchen was. Mijn brieven werden soms afgepakt en luidkeels voorgelezen in de recreatiezaal. Er werd bijna dagelijks in mijn eten gespuugd. Maar werd ik gemolesteerd? Nee.

Als ik niet uit mijzelf al ophield met schreeuwen, kreeg ik een pil om rustig te worden. En de volgende dag deden we alsof er niets aan de hand was. Al waren er maanden dat niemand naast me wilde zitten bij het eten. Het raakte me niet. Het enige wat ik wilde was met rust gelaten worden.

De A1 was weinig veranderd sinds 1999. Ik duwde mijn neus te-

gen de ruit en probeerde zo veel mogelijk indrukken op te doen. De wolken, al had ik die in de gevangenis ook genoeg kunnen zien, de weilanden, en vooral ook het water.

‘Je maakt het raam vies,’ zei de begeleider. Hij zat naast de chauffeur op de voorbank en had zich half naar me omgedraaid. ‘Recht-op zitten.’

Ik wilde naar buiten kijken. Ik was niet van plan om me dat te laten afpakken, na alles wat al afgenomen was.

‘Een ongepaste houding betekent koppelboeien.’ De begeleider wendde zich van me af. ‘Lul.’ Hij zei het zachtjes, het was niet veel meer dan een nauwelijks waarneembare vervorming van zijn mond, maar ik hoorde het toch. Uiteraard was hij helemaal niet bevoegd om iets dergelijks te zeggen. Ik had de protocollen gelezen. Veel te veel tijd voor alles, dan doe je dat soort dingen. Er stond in dat de begeleiders zich ervan dienden te verzekeren dat ‘de reis de bestaande stressniveaus niet verder verhoogt’.

Nu was ik eraan gewend om uitgescholden te worden, en nog voor veel ergere dingen ook. Je zou dus kunnen redeneren dat het woord ‘lul’ geen extra stress bij mij opwekte en dat de begeleider derhalve geen overtreding beging. Maar discutabel was het zeker. Ik zou er een brief over kunnen schrijven. Al wist ik niet of ik in de kliniek nog steeds veel te veel tijd zou hebben. Ik kwam er per slot van rekening voor de dwangverpleging. Ik zou therapieën volgen om op den duur te re-integreren in de samenleving. Aldus de folder die ik enkele weken voor mijn overplaatsing had ontvangen.

‘Weet je wie dit is?’ vroeg de bestuurder aan de begeleider met een knikje in mijn richting.

Het leek me zeer te betwijfelen of het geoorloofd was om over mij te praten in mijn bijzijn.

‘Het heeft uitgebreid in de kranten gestaan, misschien kun je het je nog herinneren: *Loser* wordt afgewezen door de buurvrouw en wordt een beetje boos. Heeft zich eerst uitgeleefd op het buurvrouwtje zelf en daarna op het zesjarige dochttertje. Nadat hij klaar was met hakken en snijden, is hij doodgemoedereerd een sigaret gaan roken. Kun je het je voorstellen? Er lag as op beide lijken, en hij heeft de peuk op het dode kind uitgedrukt.’

De begeleider draaide zich weer naar mij om. ‘Vond je dat lekker? Kreeg je er een stijve van?’

Ik drukte mijn neus harder tegen het raam. Naast ons reed een SUV. Ik had er weleens een op televisie gezien, maar nog nooit in het echt. In 1999 reden de mensen gewoon nog in een stationcar als ze ruimte wilden voor golfspullen, campingbedden en een kinderwagen. De modernste kinderwagen was een Bugaboo, maar ook die had ik nog nooit in het echt gezien.

Achter in de auto zaten twee kinderen ingesnoerd op stoeltjes met zebraprint. Een jongen en een meisje, een tweeling zo te zien, van een jaar of drie. Ze hadden allebei blonde krullen en het meisje deed me denken aan Anna, mijn buurmeisje. Ik slikte de metaalsmaak van bloed in mijn mond weg.

Op luide toon zei de bestuurder: ‘We kunnen ook gewoon de wagen de sloot in laten rijden zodat die klootzak verzuipt in zijn kooi.’

‘Ongelukje, sorry!’ De begeleider keek even opzij om zich ervan te verzekeren dat ik hem zou horen.

‘En dan lekker een peuk roken.’

‘Een dikke vette joint, zul je bedoelen.’

Ik keek nog steeds naar het kleine meisje in de SUV. Het leek of we contact hadden, maar dat was onmogelijk aangezien ik achter geblindeerd glas zat. Haar ogen stonden wijd open en ze had lange wimpers. Als van een pop. Zo’n Baby Born. Ogen die je onbewogen aanstaarden en alleen maar dichtgingen als je de pop op haar rug legde.

We kwamen aan bij hoge muren met ijzeren pinnen erop. Een poort ging open en we reden een sluis in. Een seconde lang stonden we stil in een door tl verlichte betonnen ruimte. Van weerskanten zoomden camera’s op ons in.

‘Lachen naar het vogeltje!’ zei de bestuurder. Gegrinnik. De poort ging open en we konden doorrijden.

We arriveerden bij een zandkleurig gebouw in een hoefijzervorm. Het busje werd voor de ingang geparkeerd. De begeleider stapte uit en rammelde met zijn sleutelbos tot hij de juiste sleutel

had gevonden. De kooi werd opengemaakt.

‘Uitstappen.’

Met moeite kwam ik overeind. De handboeien zaten strak om mijn polsen, mijn handen tintelden. Ik viel zowat naar buiten toen ik uitstapte. De begeleider ving me op, om me zo snel mogelijk weer los te laten. Zoals een vuilnisman met vuilnis omgaat. Weg met die rottigheid.

Hij dreef me vooruit, een trapje op. Ik had buikpijn. En ik was misselijk. Heel erg misselijk.

Elektronische deuren schoven open. We kwamen een kleine hal binnen, met een balie aan de zijkant waarachter een vrouw zat met haar in de kleur van marasquin-kersen. Ze wierp een snelle blik in onze richting en ging onverstoorbaar door met telefoneren. Met wie praatte ze? Had ze het over mij?

Een bewaker stapte op ons af en begon me zonder iets te zeggen te fouilleren. Hij betastte mijn hele lichaam met zijn grote handen. Ik probeerde rustig te blijven. Me niet door hem te laten raken, alhoewel hij met zijn handen over mijn kruis en de binnenkant van mijn bovenbenen ging. Vervolgens werd ik door een detectiepoortje heen geloodst.

Daar stond een man in een rood T-shirt op me te wachten. ‘Welkom, Ray,’ zei hij. ‘Welkom. Ik ben Mohammed de Vries, sociotherapeut van de introductieafdeling. Dat is de afdeling waar je voorlopig zult verblijven. Noem me maar Mo.’

‘Mo,’ herhaalde ik. Ik kende ze. De jovialen. Degenen die deden alsof ze je vriend waren en je daarna keihard lieten vallen.

‘Ik breng je eerst langs de medische post voor alcohol- en drugscontrole. Daarna ga je door naar de afdeling.’

‘Mogen die boeien af?’ vroeg ik.

‘Nog niet.’

‘Waarom niet?’

Niemand beantwoordde mijn vraag.

‘Waarom niet?’ vroeg ik weer.

‘Wilt u tekenen voor ontvangst?’ Mijn begeleider schoof de man die ik Mo mocht noemen een vel papier op een klembord onder zijn neus. Mo schreef zijn naam op en zette zijn handtekening. ‘Het

lijkt wel of ik een FedEx-pakketje krijg, of niet Ray?’ Hij knipoogde erbij.

‘Tot ziens dan.’ De begeleider liep door de schuifdeuren weer naar buiten.

‘Loop je met me mee?’ vroeg Mo.

Alsof ik iets te kiezen had.



### 3

Een kind verrijkt je gevoelsleven. Daar zat een kern van waarheid in. Sinds ik Aron had werd ik bijvoorbeeld vaak overvallen door een gevoel van totale machteloosheid. Het resultaat daarvan was dat ik veelvuldig vloekte – natuurlijk nooit waar hij zelf bij was, stel je voor. En ook in het klagen had ik me bekwaamd. Al met al kon ik niet zeggen dat ik door het moederschap een leuker mens was geworden.

Op weg naar de crèche klaagde en vloekte ik afwisselend. Het was de derde keer die maand dat ik Aron voortijdig op moest halen omdat hij zich had misdragen. Er waren nog drie andere incidenten geweest, maar toen had mijn moeder kunnen inspringen.

Ik dacht aan Arons verwekker. Die hoefde zich maar eens in de twee weken druk om hem te maken. Tussendoor nam hij niet eens de telefoon op. Al vond hij zichzelf een echte heer. Hij had het kind immers erkend en betaalde 250 euro per maand aan kinderalimentatie. Het voelde als smartengeld. We hadden allebei exact evenveel inbreng gehad aan het bestaan van Aron, toch was mijn leven voorgoed veranderd en kon hij op dezelfde voet doorgaan.

Ik had me veel ellende kunnen besparen als Aron er niet was geweest. Maar ik zat al in de veertiende week toen ik ontdekte dat ik zwanger was. Dat krijg je ervan als je zestig uur per week werkt. Je houdt je cyclus niet bij. De dossiers lopen in elkaar over. Besprekingen, rapporten, verweren, zaken volgen elkaar in rap tempo op totdat je geen flauw idee meer hebt wat je aan het doen bent, maar je doet het, en op de een of andere manier doe je het nog goed ook.

Ik liet een echo maken. Op het scherm zag ik zwaaiende armpjes en beentjes. Een kloppend hartje. Een echt kindje. Hoe had ik dat weg kunnen laten halen?

De verwekker was op z'n minst niet gecharmeerd van het vooruitzicht van het vaderschap, maakte me zelfs verwijten. Het kind kon niet van hem zijn, ik neukte maar wat in het rond. Of ik geen abortus wilde, vroeg hij. Hij bood zelfs aan die te betalen, ware het niet dat abortus gratis is in Nederland. En alsof dat de doorslaggevende factor was, eindigde hij zijn betoog met de beschuldiging dat hij nog nooit zulke slechte seks had gehad.

Dan ben je je carrière kwijt, je taille, je gehele leven en dan krijg je dat ook nog te horen. Ik wilde niet dat het me raakte omdat het zo ontzettend kinderachtig was. Maar dat deed het toch. Ik zei: 'Ik heb hier geen zin in. Zoek het lekker uit, klootzak.'

In die dagen had ik nog een soort overlevingsinstinct. Ik was alleen, maar ik was jong, sterk en slim en zou dat varkentje wel even wassen. Ik zou het toonbeeld worden van een stoere, zelfstandige vrouw met een schát van een kind. Ik zou moeder en vader, verzorger en kostwinnaar tegelijk worden. Ik was trots op mijn groeiende buik. Huilde van geluk toen ik Aron voor het eerst in mijn armen hield. Huilde enkele dagen later van ellende omdat ik er nog niet in was geslaagd om langer dan twee uur achter elkaar door te slapen.

Een maand na de bevalling kwam er een brief. Op verongelijkte toon eiste de verwekker contact met zijn kind. Ik had daar geen bezwaar tegen.

Samen met zijn moeder kwam hij op bezoek. Ze had een verbeterd blik in haar ogen, hij sjokte erachteraan. Ik heb ze maar geen bescheid met muisjes aangeboden.

Zonder het aan mij te vragen griste zijn moeder Aron uit de wieg en duwde hem in de handen van de verwekker. Daar stond hij dan. Hij had geen flauw idee wat hij met het kind aanmoest en ik had geen flauw idee wat ik moest zeggen. Maar zijn moeder wel. Die had het hele scenario al klaar. Met gedragen stem zei ze: 'Dit is nou je papa, Aron.' Ze sprak de naam 'Aron' verkeerd uit, met de klemtoon op 'on'. Als ik niet zo uitgeput was geweest, had ik er misschien wel om gelachen.

‘Het is Áron,’ zei ik.

‘We moeten natuurlijk nog een beetje wennen aan je naam,’ zei ze op kirrende toon tegen het kind.

‘Mama, alsjeblijft,’ zei de verwekker. Tegen mij zei hij: ‘Ik vind het mooi, Áron.’

We glimlachten voorzichtig naar elkaar.

Inmiddels hadden de verwekker en ik een modus operandi gevonden. We bleken heel goed in staat om op losse conversatietoon mededelingen uit te wisselen in de trant van ‘Aron heeft zijn flesje pap al gehad vandaag’ of ‘hij wilde niet slapen en heeft toen poep op de muren gesmeerd’. Soms dronken we samen een kop koffie, al had de verwekker zich goed ingeprent dat hij mij geen hoop wilde geven, wist een gezamenlijke kennis me te vertellen.

De verwekker had mij welgeteld één keer in mijn leven aantrekkelijk geleden, en dat was na het nuttigen van behoorlijk wat cocktails tijdens een feest van de Jonge Balie zo’n vier jaar geleden. De arrogantie waarmee hij er blindelings van uitging dat ik stond te popelen om een relatie met hem te beginnen, irriteerde me. Toch was ik blij dat hij me ‘geen hoop wilde geven’. Het leek me uitermate vermoeiend als hij dat wel zou doen.

Op de crèche zat Aron in een hoekje te spelen met een stapel felgekleurde blokken. Toen hij mij ontwaarde, brak er een brede lach door op zijn gezicht. ‘Mama!’ Hij rende stuntelig op me af, zoals driejarigen dat doen, en wierp zijn armen om mijn nek. Ik tilde hem op en knuffelde hem. Hij rook lekker, ik zou zijn lichaamsgeur uit duizenden kunnen herkennen.

‘Dag schattebout! Ben je lekker aan het spelen?’

Hij gaf me een demonstratie van hoe de blokkentoren helemaal omviel als je het onderste blok eruit trok.

‘Knap, hoor.’

Hij was meteen weer zo verdiept in zijn spel dat hij niet doorhad dat ik wegliep. Petra, Maaïke en Emily stonden gezamenlijk fruithapjes te bereiden aan het keukenblok midden in de ruimte.

‘Zo te zien gaat het weer,’ zei ik tegen Petra, de overrijpe moeder-overste van een stel twintigjarige crècheleidsters met navelpiercing

van wie het me een raadsel was waarom ze hun dag kleiend wilden doorbrengen met driejarigen.

‘Ja, omdat hij wist dat jij zou komen,’ antwoordde ze met een superieure ondertoon.

‘Petra.’ Ik haalde diep adem. ‘Ik begrijp dat het niet altijd makkelijk is met Aron. Jullie doen ontzettend je best en ik heb er bewondering voor hoe jullie deze crèche runnen. Maar ik kan niet voor ieder akkefietje komen opdraven en vandaag al helemaal niet. Ik zat nota bene in een bespreking met een cliënt.’ Ik zei het zo vriendelijk mogelijk. Wij-zijn-allebei-volwassen-en-kunnen-hier-best-over-praten. Al vind je mij de meest mislukte moeder die je ooit hebt ontmoet, met een draak van een kind. En verdenk ik jou ervan dat je crècheleidster bent geworden zodat je niet alleen over de kinderen, maar ook over hun ouders de baas kunt spelen.

Ze zette haar handen in haar zij. ‘Iris, iemand bijten is geen akkefietje. Dat is behoorlijk extreem gedrag. Als volwassenen dat bij elkaar zouden doen, zouden ze voor de rechter moeten verschijnen. Dat zou jij moeten weten.’

‘Het zijn dan ook geen volwassenen.’

‘Nu moet je even luisteren. Ik ben al twintig jaar crècheleidster en heb heel wat kinderen voorbij zien komen. Aron is een uitzonderlijk geval. Ik denk dat je moet overwegen om met hem naar een kinderpsycholoog te gaan.’

‘Ik geef toe dat hij moeilijk is. En zoals je weet is Aron al doorverwezen door de huisarts, en staat hij op de wachtlijst.’

‘Het zou natuurlijk enorm schelen als hij thuis niet overal mee weg zou komen. Als je hem wat meer discipline zou bijbrengen.’

De fruithapjes werden door Maaïke en Emily op tafel gezet. Ik zag hoe Aron op een Triptrap-stoel klom en een stukje appel uit het schaalpje pakte. Zichtbaar tevreden kauwde hij erop.

‘Je hebt geen idee hoe het er bij mij thuis aan toegaat.’

‘Je moet blij zijn dat we hem hier nog willen hebben. En over wachtlijsten gesproken, wist je dat wij tegenwoordig een wachtlijst hebben van anderhalf jaar?’

‘Natuurlijk, natuurlijk. Ik ben je heel dankbaar dat Aron hier mag blijven. Dat is de bedoeling, toch? Dat ik nu inbind en jou ga